

8. SZÁMÚ BÖLCSŐDE

BÖLCSŐDEI NEVELÉS - GONDOZÁS SZAKMAI PROGRAMJA

2012. november

1. Az intézményre vonatkozó szakmai információk

1.1. Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997 évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), továbbá a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben (továbbiakban: NM rendelet) foglalt rendelkezések szerint: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak a feladata a gyermekek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének és családban történő nevelésének az elősegítése.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását biztosító intézmény, szükség szerint részüdőben is.

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében biztosítja a családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermekek nappali felügyeletét, nevelését, gondozását. A bölcsődei ellátás keretében a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének, igényének megfelelően biztosítjuk a nevelés-gondozás feltételeit, így különösen:

- a szülő-, törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- megfelelő textíliát, bútorzatot,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban tartózkodás, alvás feltételeit,
- az egyéni bánásmódot,
- az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkezést,
- szakszerű nevelést-gondozást, és egészségügyi ellátást, figyelembe véve az egészséges életmódra nevelés fontosságát.

A 8. számú Bölcsőde (továbbiakban: intézmény) szakmai munkáját „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” figyelembe vételével és a nevelés-gondozás szakmai szabályaival összhangban kidolgozott saját nevelési-gondozási program alapján végzi.

1.2. Az intézmény adatai

Az intézmény neve, székhelye:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 8. számú Bölcsőde 8000 Székesfehérvár, Tóvárosi ln. 69.
Az intézmény rövidített neve:	8. számú Bölcsőde
Az intézmény irányító szerve, székhelye:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 8000 Székesfehérvár, Városház tér 1
Az intézmény szakmai felügyeleti szerve, székhelye:	Fejér Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 8000 Székesfehérvár, Piac tér 12-14.
Az intézmény működési területe:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területe
Az intézményi férőhelyek száma:	80 férőhely
A bölcsőde gondozási egységeinek száma:	3 (egységenként 2 csoportszoba)

Az intézmény napi nyitvatartási ideje: 12 óra

Hétfő – péntek: 5.30 – 17.30

Az intézmény elérhetősége:

Telefon/fax szám: 22/312-932

e-mail: 8bolcsi@humanszolg.hu

web: www.tovarosibolcsode.extra.hu

1.3. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában - a Gyvt. 94. § (3) bekezdés a) pontja alapján előírt kötelezettséget, valamint az önkormányzat azon kinyilvánított szándékát figyelembe véve, mely szerint célja a településen élő kisgyermekes családok segítése, a gyermekek napközbeni ellátása biztonságos keretek között – hat bölcsőde, köztük a 8. számú Bölcsőde működik.

Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy jelentősen növekedett a családok igénye a gyermekek napközbeni elhelyezésére. A szolgáltatások elérhetősége, a férőhelyek korlátozott száma - különösen a 3 év alatti kisgyermekes esetében (a gyes mellett dolgozó szülők száma növekedik) - igen nagy probléma.

A bölcsődében koruknak és egyéniségüknek megfelelően gondoskodnak a gyermekekről, lehetőség szerint rugalmasan alkalmazkodva a családok igényeihez. Ez a szolgáltatás lehetőséget teremt a család és a munkahely elvárásainak összeegyeztetésére, a szülők munkavállalási és munkahely-megtartási esélyeinek növeléséhez.

Ellátottak köre: a bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31. napjáig vehető fel, amelyben a gyermek harmadik életévét betölti. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de a testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődei gondozása a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31. napjáig meghosszabbítható.

Az intézmény alaptevékenységként ellátja a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni, illetve részidős gondozását, nevelését.

1.4. Az Intézmény feladata, tevékenysége

Alapellátás

Gyermekek napközbeni ellátása - Bölcsődei ellátás.

A bölcsőde férőhelyeinek száma: 80

A bölcsőde maximális feltöltöttsége - a szakmai munka minőségének megtartása és a gyermek egészségének védelme érdekében - nem haladhatja meg a 100%-ot.

A csoportlétszám egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 fő, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét legfeljebb 14 fő.

1.5. Az intézmény saját hatáskörű szolgáltatásai

A bölcsőde az alapellátáson túl, az épület adottságaihoz igazítottan, valamint a szakmai létszám függvényében családtámogató szolgáltatásokat is végez, melyek az alábbiak:

- vendégétkeztetés /gyermek/,
- napközbeni gyermekfelügyelet és ebéd biztosítása,
- nevelési - gondozási tanácsadás.

Valamennyi szolgáltatási formánkban törekszünk a bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramjában rögzített szakmai elvek betartására.

Az igénybevétel során a szülő nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészséges, és bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást.

A szülő elfoglaltsága idejére (néhány órára) kérheti a gyermeke bölcsődei ellátását, de arra is van lehetőség, hogy a gyermekek szülővel együtt látogassák az intézményt a nap bizonyos szakában (játsszóidőben) annak érdekében, hogy a szülők együtt játszhassanak a gyermekeikkel a bölcsőde által biztosított kedvező körülmények között. A rendszeresen bejáróknak miután a gyermek megszokta a csoportot és a csoportban dolgozó kisgyermeknevelőket, a szülő esetenkénti ügyintézése idejére gyermekének felügyeletét, ellátását napirendhez igazítottan biztosítjuk.

A vendégétkeztetést olyan szülők is igénybe vehetik, akik otthon nevelik gyermeküket, és a korszerű táplálkozást szeretnék biztosítani a gyermekük részére.

Nevelési-gondozási tanácsadás: a szülők igénye alapján az általuk meghatározott témában (önállósodás, szokáskialakítás, étkezés, szobatisztaság, beszéd, mozgás, játék, agresszió, félelem, féltékenység, magatartászavarok stb.) beszélgetés, tapasztalatcsere, egy szülővel vagy kis szülőcsoporttal.

A családtámogató szolgáltatások igénybe vételének díja:

Napközbeni gyermekfelügyelet: 400 Ft/óra

Vendégétkeztetés: A fenntartó rendeletében meghatározott mindenkori nettó nyersanyag norma + 60% rezszi + ÁFA

Nevelési-gondozási tanácsadás igénybevétele térítésmentes.

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

1.6. A bölcsődei nevelés-gondozás célja

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzeti, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatok szerzésének biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést. Hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében a hátrányok és következményei enyhítésére, az esélyegyenlőség biztosítására kell törekedni.

1.7. A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai dokumentumai és azok egymásra épülése

Alapdokumentum: **A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja**, és a **Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai** (továbbiakban: módszertani levél), amelyek a szakmai munka szabályozásának legmagasabb szintű dokumentumai, iránymutatást adnak a helyi programok elkészítéséhez, az egységes nevelési-gondozási elvek érvényesítéséhez.

Az alapprogram a hazai bölcsődei nevelés-gondozás értékeire épít, és keretjelleggel határozza meg a nevelés-gondozás fő céljait, helyzetét, feladatait.

Az alapprogram alapján kerültek meghatározásra az intézmény nevelési-gondozási feladatai, elvei, célkitűzései, a bölcsődei tevékenységi formák, a helyi szakmai program, amely a 8. számú Bölcsődére jellemző.

A szakmai program készítése során szempont volt a korábbi években készített szakmai program megvalósítása tapasztalatainak, a változó környezet igényeinek, az igénybe vevők szociális, kulturális hátterének, a működés tárgyi és személyi feltételeinek figyelembe vétele. A saját szakmai program készítésénél az alapprogram egyes elemei is megjelennek, bár cél a sajátos arculat kialakítása, de vannak olyan nevelési-gondozási elvek, amelyet minden bölcsődének be kell tartania munkája során.

A helyi program célja:

- sajátos, csak a 8. számú Bölcsődére jellemző arculat kialakítása,
- változatos, az életkorhoz, fejlettséghez, igényhez igazodó tevékenység,
- játék feltételeinek megteremtése,
- a próbálkozások, gyakorlások támogatása,
- a pozitívumok elismerése, a felfedező, belső indíttatású, kíváncsiságon alapuló külső kényszer nélküli ismeretszerzés (a tanulás lehetőségének) biztosítása.

1.8. Bölcsődekép

Szemléletmódunk lényege: önálló, fejlődő személyiségnek tekintjük a nevelésünk-re-gondozásunkra bízott gyermeket, a családi nevelés tiszteletben tartása mellett. Célunk a gyermeket teljes mértékben megismerni, megérteni és elfogadni. Segíteni abban, hogy a saját ütemének megfelelően, a legoptimálisabban fejlődhessen.

Mivel a gyermek érzelmi kötődése útján ismeri meg a környező világot, alapvetően fontosnak tartjuk az érzelmi biztonság nyújtását. Ez feltétele annak, hogy érdeklődjön az őt körülvevő világ iránt, fogékony legyen az új ismeretek befogadására.

„Ahhoz, hogy az ember bátran és vidáman kiléphessen a hideg téli utcára, az kell, hogy előzőleg jól felmelegedhessen a meleg szobában. Aki hideg szobából lép ki, az az utcán is fázik.”

/ Hermann Alice: Emberré nevelés/

Az ember fejlődésében meghatározóak azok a hatások, amelyek az élet korai szakaszában érik a kisgyermeket, ezért nagy a családi nevelés és az arra épülő bölcsődei nevelés felelőssége.

1.9. A 8. számú Bölcsőde rövid bemutatása

A bölcsőde 1973-tól üzemel, bölcsődének épült, 80 férőhellyel működik.

Nyitvatartási ideje munkanapokon: 5 óra 30 perctől 17 óra 30 percig.

Az átadás óta, a 2005-ben készült komplett felújítási terv alapján, 2007-ben a gazdasági épületrész teljes felújításával elkezdődött az épület korszerűsítése. 2011-ben megvalósult a gyermekeket közvetlenül kiszolgáló épületrész aljzatának statikai megerősítése, a tető teljes szigetelése, a külső és belső nyílászárók cseréje, a belső válaszfalak átépítése. Az épület gépészeti, valamint gyenge- és erős áramú vezetékeinek cseréje, levegőztető terasz átépítése, bejáratok akadálymentesítése.

A bölcsőde helyiségei:

- A gyermekeket közvetlenül szolgáló épületrész:

A bölcsőde három, nagyjából azonos kialakítású egységből áll. Minden egységhez tartozik: **2 db 40 m² nagyságú csoportszoba**. Felszereltségüket tekintve: csoportonként 4 db 4 személyes gyermekasztal a hozzá tartozó székekkel, 1 játszóasztal, 4 játszószék, 3 játékpolt, 2 gyermekheverő, gyermekfektetők (tároló szekrényen kívül, csoportonként 12 db), 1 edénytároló szekrény, 1 textiltároló szekrény, 1 íróasztal, 2 kisgyermeknevelői szék.

Textíliák csoportonként: pelenkák, egy váltás gyermek felsőruházat, ágyneműk, törölközők, abroszok.

Edénytárolóban étkezéshez szükséges edények, eszközök.

1 fürdőszoba felszereltsége: 2 db 1-es pólyázó asztal, 1 lemosó kád, 2 WC, 2 gyermekmosdó, 2 bili kiöntő, 2 törölközőtartó, 2 tükör, 2 felnőtt kézmosó.

1 átadó felszereltsége: jellel ellátott öltözőszekrények gyermekeknek, 1db 2-es pólyázó, egy öltöztető pad, 2 db cipőtároló polc.

1 Előtér „zsibongó” (játshely és szülők pihenője beszoktatás idején) és **1 játéktároló** (bundzsákok, és udvari játékok tárolására).

A csoportszobákhoz terasz csatlakozik, amelyről a játszóudvar elérhető. A terasz használhatóságát (játék, alvás, árnyékolás) a fölé nyúló 6 db elektronikusan mozgatható árnyékoló biztosítja.

A játszóudvaron a napos és az árnyékos udvarrész aránya megfelelő.

- Egyéb helyiségek: irodák, folyosók, személyzeti öltöző és zuhanyzók, WC-k, főzőkonyha és helyiségei, mosókonyha, szárító-vasaló, raktárak.

Személyi feltételek:

A bölcsőde engedélyezett létszáma

Bölcsődevezető:	1 fő
Élelmezésvezető:	0.5 fő
Kisgyermeknevelő	14 fő
Szakács:	1 fő
Konyhalány:	1 fő
Mosónő:	0.5 fő
Takarító:	4 fő
<u>Kerti munkás</u>	<u>0.75 fő</u>
Összesen:	22.75 fő

A bölcsődeorvos havi 24 órában, 2012. december 31. napjáig megbízási, 2013. január 1. napjától vállalkozói szerződés alapján látja el feladatát.

A szakdolgozók iskolai végzettség és szakképzettség szerinti megoszlása:

Iskolai végzettség, szakképzettség	Létszám (fő)
Főiskolai végzettség óvónő - kisgyermeknevelő-gondozó	1
Bölcsődei szakgondozó (felsőfokú szakképzettség)	5
Kisgyermeknevelő-gondozó (felsőfokú szakképzettség)	2
Csecsemő és kisgyermekgondozó	1
Érettségi (érettségivel együttes szakképzés)	6
Összesen:	15

A 8. számú Bölcsőde erősségei:

- A felsőfokú szakképesítésű szakdolgozók jó aránya.
- A bölcsőde jó megközelíthetősége.
- Saját főzőkonyha.
- Bölcsőde-óvoda egy épületben üzemel (testvérpárok elhelyezési lehetősége).
- Nagy területű, csendes játszóudvar.
- Kialakított sajátos arculat.
- Működő alapítvány.
- Kialakult és jól működő kapcsolatrendszer.
- Más bölcsődék gyakorlatának megismerése, sétákon, tapasztalatcseréken szerzett ismeretek hasznosítása.
- Együttműködés a város bölcsődéivel, a Közép-dunántúli Regionális Módszertani Bölcsődéivel, egyéb intézményekkel, szervezetekkel.
- Udvaron, rögzített játszótéri eszközök mennyisége, minősége.

Általános rész

2.1. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

- **A családi nevelés tiszteletben tartása:**
 A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait megismerve, tiszteletben tartva, azt erősítve vesz részt a gyermekek napközbeni nevelésében, gondozásában.
 Feladatunk: a családi nevelés megismerése, értékeinek átültetése a bölcsődei gyakorlatba, a szülők számára lehetővé tenni, hogy megismerjék és bekapcsolódjanak a bölcsőde életébe. Megbeszéléseken, értekezleteken a nevelési-gondozási elvek és gyakorlat átadása a két nevelői szintér között.
- **Gyermeki személyiség tiszteletének elve:**
 A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó, nagyobb segítségigénye és ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.
 Feladatunk: a gyermek bölcsődei nevelése-gondozása alatti kompetenciák fejlesztése, az emberi, gyermeki jogok tiszteletben tartásával.
- **Egyéni bánásmód elve:**
 A gyermek kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. Cél a gyermek egyéni kompetenciájának fejlesztése.
 Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot a fejlettségi szintben, jelentős individuális variabilitás tapasztalható az azonos életkorú csoportban is.
 A bölcsődei nevelésben-gondozásban kezelni kell a naptári kor és a funkcionális kor közötti diszkrepanciákat, az egyes gyermekek sajátos egyéni igényeit figyelembe kell venni (életkori sajátosságai, hangulata, pillanatnyi pszichés és fizikai állapota), ugyanakkor az egészséges és a problémás fejlődésmenetek közötti különbséget a bölcsődei szakembernek fel kell ismernie. Megkülönböztetett figyelmet kell biztosítani gondozás közben. Interakciónak működni kell minden nevelési-gondozási helyzetben.
- **A biztonság, stabilitás, fokozatosság és rendszeresség elve:**
 A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot, a napirend folyamatosságából (ugyanabban az időben ismétlődő események), az egyes mozdulatok egymásra épüléséből adódó ismétlődések stabilitást, kiszámíthatóságot jelentenek a gyermeknek, növelik aktivitását, önállósodási lehetőségét, jó hangulatát, közérzetét.
 Az új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatás segíti az alkalmazkodást, a változások elfogadását.
 Feladatunk: „saját gondozónő” rendszer, felmenő rendszer, csoportállandóság, fokozatos - lehetőség szerint szülővel történő - beszoktatás biztosítása.
- **A nevelés és a gondozás egységének elve:**
 A bölcsődében a nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkot, de a nevelés nem korlátozódik csak a gondozási helyzetekre.
 Feladatunk: a gyermek bevonása a gondozás menetébe. Partnerként kezeljük, együttműködését várjuk, biztatjuk, és biztosítjuk a próbálkozás, gyakorlás, ismeretszerzés, tapasztalás útján a tanulás lehetőségét számára. A gondozást, az együtt töltött időt élvezze a gyermek és a felnőtt egyaránt.

- **Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve:**
A gyermeki próbálkozások elismerő, támogató segítése, a gyermek felé irányuló figyelem és elfogadó szeretet fokozza az aktivitást.
Feladataink: a biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozások bátorítása, az egyéni kompetenciának megfelelő döntési lehetőség biztosítása, az egyes élethelyzetek átláthatóvá, befogadhatóvá tétele.
- **Az egységes nevelői hatások elve:**
A gyermekkel foglalkozó felnőtteknek személyiségbeli különbözőségét tiszteletben kell tartani. De a különböző személyiségű kisgyermeknevelőknek egységes elvek szerint kell nevelni-gondozni. A gyakorlatban ezeket közelíteni kell:
 - Egyeztetve végzik a különböző gondozási műveleteket.
 - Egyeztetik elvárásaikat, viselkedési szabályokat.
 - Nevelői gyakorlatukat, nézeteiket közelítik egymáshoz a szülők és kisgyermeknevelők is.
 - Erkölcsi normáik, biztonságot szolgáló szabályok hasonlóak.
 - Egyetértenek az elfogadásban, az öntevékenység biztosításában.
 - A kisgyermeknevelők modellt nyújtanak a szülőnek a gyermeknevelésben, ugyanakkor partneri a kapcsolatuk, erősítik a szülő kompetenciáját.
 - Segítik a szülőket a neveléssel kapcsolatos problémák megoldásában, a szülők is segítik a kisgyermeknevelőket a gyermek megismerésében, elfogadásában (családlátogatás, beszoktatás, egyéni beszélgetések érkezéskor-távozáskor, szülői igény szerinti fogadóóra, szülőcsoport beszélgetések, stb.).
- **A pozitívumokra támaszkodás elve:**
Fontosnak tartjuk az elfogadó pozitív hozzáállást gyermekhez, szülőhöz, helyzethez.
Feladataink: megerősítés, dicséret, támogatás, elismerés.
- **A más nemzethez, etnikumhoz, kisebbséghez tartozás tiszteletben tartásának elve:**
A kisgyermeknevelő a gyermek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségi szintjének figyelembe vételével megfelelően segíti az identitástudat kialakulását, fejlődését, megismerését (saját-más kultúra, hagyományok) tiszteletben tartásával.

2.2. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

- **Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása:**
A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése.
Az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése, életkori igényeknek, évszaknak, létszámnak megfelelő napirend kialakítása.
Szükség esetén speciális szakember (gyermek szakorvos, pszichológus) bevonásával preventív feladatok ellátása.
Szabad levegőn játszás és alvás biztosítása.
A korszerű, egészséges táplálkozás és táplálás megvalósítása.
- **Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése:**
Derűs légkör biztosítása, adaptációval járó nehézségek csökkentése.
Szoros személyes kapcsolat kialakítása a kisgyermeknevelővel.
Egyéni szükségletek kielégítése csoportban élés helyzetében, az éntudat egészséges fejlődésének segítése.
Bizalmon és elfogadáson alapuló kapcsolatok kialakulásának segítése, az együttélés szabályai elfogadásának, az empátia és tolerancia fejlődésének segítése.

Közös élmények szerzésének támogatása.

Kommunikatív képességek fejlődésének segítése (meghallgatás, értő figyelem, kérdések megválaszolása).

- **A megismerési, tanulási folyamatok fejlődésének segítése:**

Az érdeklődés felkeltése, az érdeklődési kör bővülésének segítése.

A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása.

A gyermek tevékenységéhez igazodó élmények, helyzetmegoldási minták biztosítása.

Az önállóság és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás képességének támogatása.

Ismeretnyújtás, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése.

A gyermek tevékenységének - támogató-bátorító odafigyeléssel való – figyelemmel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségének megteremtése.

2.3. A bölcsődei élet megszervezésének alapelvei

- **A beszoktatás:**

A szülővel történő fokozatos beszoktatás biztonságot ad a gyermeknek, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A gyermek és saját kisgyermeknevelője között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segít az új környezet elfogadásában, mérsékeli az adaptációs reakciókat.

- **„Saját gondozónő” rendszer:**

A személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport fele tartozik (6-7) gyermek egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését.

A „saját gondozónő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, a bölcsődei tartózkodás alatt ő marad a kisgyermeknevelője.

- **A bölcsődei csoport szervezése:**

Szakmailag elfogadottabb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti egyéni különbségek kezelése egyszerűbb.

- **Napirend:**

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend segíti a gyermekek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a nyugodt gondozás feltételeit. Kiszámíthatóságot, biztonságérzetet teremt, lehetőséget biztosít az önállósági törekvések kielégítéséhez, kiküszöböli a várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, az évszakoktól, a bölcsőde nyitvatartási idejétől, építészeti adottságaitól.

A nevelés és gondozás alapelveinek érvényesülése nem lehet kérdés, azokat a bölcsődei munkában érvényesíteni kell, de a megvalósulásukhoz vezető utakban lehetnek különbségek. Ehhez elengedhetetlen a nevelési elveket és elképzeléseket tartalmazó helyi nevelési program kidolgozása.

2.4 A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

A bölcsődében a nevelés és gondozás egységet alkot, valamennyi helyzetben biztosítani kell a gyermek számára, hogy életkori sajátosságainak, érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségletének, hangulatának megfelelően ismerkedhessen tárgyi és személyi környezetével.

A nevelés és gondozás valamennyi helyzetében biztosítani kell a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősödését.

- **Gondozás:**
Belsőleges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.
A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, gyakorolhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét.
A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást.
- **Játék:**
A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, a világ megismerésének, elfogadásának eszköze, a fejlődés fontos tényezője. A kisgyermeknevelő feladata a játékhoz szükséges - hely, idő, életkori sajátosságoknak, igényeknek megfelelő - játékkészlet biztosítása, figyelemmel kísérése, szükség szerint segítséget, ötletet ad, együttes tevékenységet kezdeményez, de nem válik főszereplővé, és kilépésével nem szakítja meg a tevékenységet.
- **Mondóka, ének:**
A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka, felkeltik a gyermek érdeklődését, formálják esztétikai ízlését, pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt.
Az ismétlődések, a játékos mozdulatok, ritmusok, erősítik a zenei élményt. Az ének, mondóka derűs légkört teremt a csoportban.
- **Vers, mese:**
Hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják.
- **Alkotó tevékenység:**
Örömforrás maga a tevékenység, nem az eredmény. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosítása, technikák megmutatása, az alkotókedv ébren tartása, a gyermeki alkotások megbecsülése, megőrzése.
- **Mozgás:**
A mozgás alapvető formái kialakulásának időszaka a 0-3 év. Az egészséges gyermek mozgásigénye nagy. A szabad mozgáshoz a feltételeket biztosítani kell mind a csoportban, mind a szabadban. Mozgásfejlesztő játékok, minél nagyobb mozgástér, elegendő idő biztosítása elengedhetetlen feltétele a harmonikus fejlődésnek.
- **Tanulás:**
Teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretnyújtásnak a bölcsődében nincs helye. Bölcsődés korban minden tapasztalat vagy információszerzés tanulás.
A tanulás folyamatos, jellemzően utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szükül le az ismeretszerzésre, a bölcsődei élet egészét átszövi.
A bölcsődében a fejlesztés nem direkt módon történik, hanem a feltételek megteremtésével. Az új ismeretek nyújtását a gyermek spontán, önként választott ingerkeresésének, tapasztalatszerzésének, felfedező játékainak rendeljük alá.

2.5. A fejlődés jellemzői bölcsődés kor végére

Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot, hisz a pszicho-szomatikus fejlődésben és a fejlettségi szintben jelentős egyéni különbségeket mutatnak.

Egy-egy korosztályban azonban általában megfigyelhetőek bizonyos életkori sajátosságok, amelyek az adott populáció többségét jellemzik. Ha ezeket nem kezeljük merev kategóriákként, akkor segíthetnek a fejlettségi szint megítélésében.

Bölcsődés kor végére:

- Sok területen önálló a gyermek: egyedül vagy kis segítséggel étkezik, öltözködik, tisztálkodik.
- Nemcsak felnőtt társaságában érzi jól magát, szívesen játszik társaival is.
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent számára nehézséget.
- Környezete iránt nyitott, érdeklődő, szívesen vesz részt közös tevékenységekben.
- Elsősorban verbálisan kommunikál, szókinccse széles, beszéde, nyelvtani struktúrája kialakulóban van.
- Többségük megbízhatóan szobatiszta.

2.6. Az intézmény belső rendje, szülőkre vonatkozó szabályok

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Mindazon családok igénybe vehetik a bölcsődét, akik gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni. A dolgozó anyák, a GYES mellett munkát vállaló anya, tanuló szülő, és a szociálisan rászoruló szülő.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő/törvényes képviselő, ill. a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, a családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A felvételtől az intézmény vezetője dönt, melynek eredményéről a szülőt, törvényes képviselőt írásban értesíti.

Az ellátás igénylése a felvételi kérelem (1. számú melléklet) benyújtásával történik, melyhez csatolni kell a gyermek születési anyakönyvi kivonatának, lakcímkártyájának másolatát, a szülő/törvényes képviselő munkáltatói vagy iskolalátogatási igazolását, valamint a házi gyermekorvos vagy háziorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható.

Az igénybevétel első napján a bölcsődevezető a szülővel/törvényes képviselővel megállapodást (2. számú melléklet) köt.

A bölcsőde szülőkre, törvényes képviselőkre vonatkozó belső rendjét, szabályait a bölcsőde házirendje tartalmazza (3.számú melléklet).

3.

A 8. számú Bölcsődére jellemző sajátos tevékenység megfogalmazása

3.1. A 8. számú Bölcsőde sajátos arculata

A sajátos arculat kialakítására már az elmúlt időszakban hangsúlyt fektettünk, mert ezáltal az ellátást igénylők számára az adott bölcsődében folyó nevelés-gondozás azonosíthatóvá válik, ez pedig megkönnyíti az intézmény választását.

A kollektívának is fontos, mert segíti a közös célokkal való azonosulást, a megvalósításért vállalt felelősséget, erősíti az „így csináljuk mi” érzését.

A sajátos arculatban meghatározó szerepe van a Szakmai programnak, az abban meghatározott kiemelt tevékenységi formának.

Az intézményben az általános nevelési és gondozási feladatokon túl kiemelt figyelmet szánunk az **alkotó tevékenységnek és a környezet tevékeny megismerésének, illetve a környezet védelmének.**

Alkotó tevékenység:

A firkálás (rajzolás), a festés, a plasztikai ábrázolás kezdeti formái fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének.

A rajzfejlődés szakaszai bölcsődés korban:

- **Motívum szakasz:** 20-24 hónapos kor körül jellemző: a gyermek rájön arra, hogy az eszközökkel nyomot hagyhat, az alapfirkák begyakorlása folyik, s ezt a funkciógyakorlást funkcióöröm kíséri (kb. húsz alapfirkát különböztethetünk meg).
- Kezdetben a rajzolás inkább motoros tevékenység, amelyben az egész testrészt részt vesz, de alapja azoknak a próbálkozásoknak, amellyel valamit ábrázolni akar. 25-27 hónapos korban megjelennek a zárt firkák, **ami egybeesik az én-tudat kialakulásával.**
- **Forma szakasz:** a harmadik életévben kezdi kombinálni a gyermek az alapfirkákat, kezdetben csak kettőt kapcsol össze, majd több firka összekapcsolásából kialakulnak a kombinátumok.
- **Kompozíciós szakasz:** a 3. életév betöltése körül kezdődik, de csak óvodás korban teljesedik ki. A kombinátumokból egyre bonyolultabb alakzatokat hoz létre, ezek az „olyan mintha...” alkotások. A gyermek lassan megtanulja, hogy az ábrázolathoz jelentés is tartozik, először csak utólag ad jelentést a rajznak - s ez a jelentés önkényes, többször módosíthatja -, majd rajzolás közben megnevezi alkotását.

A plasztikai ábrázolás fejlődése bölcsődés korban:

- **Ábrázolás előtti szakasz:** 1,5-2 éves kor között a gyurmányok időszaka. Már az első ujjnyomatok a gyurmában jelentős élménnyel ajándékozzák meg a gyermeket, felismeri az anyag formálhatóságát. Élvezettel gyúrja, gyömöszöli az anyagot, ismerkedik az anyag tulajdonságaival. Maga az alakítás és nem az alakzat létrehozása az öröm, ezért azonnal szét is rombolja, amit létrehozott.
- **Az első emberi figurák időszaka:** általában az első jelentéssel bíró figura a plasztikai ábrázolásban az ember. A spontán megjelenő figurák hosszú fejlődésen mennek át, a teljes emberfigura kialakítása az iskoláskorra alakul ki.
A plasztikai ábrázolás során sem készítjük a gyermeket a kész minta követésére.

Az alkotó tevékenység is fontos része a gyermek személyiség fejlődésének. E tevékenységek a kisgyermeknevelő által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva a képi-plasztikai kifejezőképesség kialakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását, a képi gondolkodás kialakulását és fejlődését, esztétikai érzékenységük, a szépség iránti fogékonyságuk kialakulását és fejlődését szolgálja.

Fejlesztési célok, feladatok:

- Alkotó tevékenységgel, művészeti neveléssel kapcsolatos továbbképzéseken részvétel.
- Tapasztalatcseréken szerzett ötletek hasznosítása.
- A gyermek környezetének izléses berendezésével a szép iránti fogékonyság fejlesztése.
- Közös alkotó délutánok szervezése a család bevonásával.

- A gyermeki alkotásokból legalább évente egy alkalommal házi kiállítás szervezése: „Bölcsődések Galériája”, amelyre meghívjuk a szülőket, testvéreket, nagyszülőket.
- Az alkotó szoba biztosította lehetőség létrehozása, amellyel az egyéni fejlettséghez jobban igazodó tevékenységek lehetősége teremthető meg, mint a csoportszobában.

Kialakult gyakorlat:

A gyermekek számára biztosítjuk, hogy a nap folyamán, szabadon rajzolhassanak, festhessenek, ragaszthassanak és gyurmázhassanak. A feltételek biztosításánál figyelembe vesszük a csoportba tartozó gyermekek fejlettségi szintjét.

E tevékenység során a felnőtt óvó-segítő figyelme biztosított.

A kisgyermeknevelő a technikákat, az anyagokkal és eszközökkel való bánásmódot megmutatja, de soha nem mondja meg, hogy mit alkossanak.

A felnőtt nem ösztönzi a mintakövetést, kész vizuális panelek másolására nem készítjük a gyermekeket.

Az alkotó tevékenységhez minden lehetséges anyagot és eszközt felhasználunk: ceruza, ecset, dugó, szivacs, kréta, zsírkréta, fa, kő, termény, különböző színű és minőségű papír.

A tevékenységek kezdeményezésénél alkalmazkodunk az aktualitásokhoz (ünnepek, évszakok).

A gyermeki alkotásokat tiszteletben tartjuk, a kis „alkotó” dönt annak sorsáról: kiteszi az alkotások közé vagy hazaviszi.

A környezet tevékeny megismerése, védelme:

A bölcsődés gyermek számára is ösztönző erő a természet, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatása van. A természeti környezet kifogyhatatlan tárháza a játéknak, alkotásnak, az ezekhez kapcsolódó ismeretszerzésnek.

Csak az egészen fiatal korban elkezdett környezeti nevelés lehet biztosíték arra, hogy a gyermekben pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt.

A bölcsődés gyermeket a természetből elsősorban az állatok érdeklik, érdeklődve figyelik azokat, utánozzák hangjukat, mozgásukat, testi közelségbe is szívesen kerülnek velük: pl. bátran megfognak férgemet, rovarokat (az azoktól való utálkozás már felnőttől tanult viselkedés).

A növények élőlényként való elfogadása a bölcsődés korú gyermek számára még nem egyszerű, de egy csírázó mag, egy rügyszármag megfigyelése felkelti érdeklődésüket, ismereteket szerezhetnek az évszakok szerint változó természetről.

A természeti jelenségek megfigyelése is érdekes tapasztalatot jelenthet.

Az élettelen környezettel a gyermekek kapcsolata sokrétű. A természetben előforduló föld, homok, víz, a levegő, kövek, kavicsok stb., és az otthoni, a bölcsődei, ember által készített, berendezett tárgyi környezet természetes módon jelen van életükben. A rögzített föld, a száraz és vizes homok tapintása, markolásása, a kavicsok gyűjtögetése, egyéb tárgyak megfogása, simítása, mozgatása, markolásása lehetőséget ad a környezet megismerésére.

Az így megszerzett ismeretekre lehet alapozni a környezeti nevelést, a környezet védelmét, értékeinek megőrzését, tiszteletben tartását: természeti, tárgyi, személyi környezetet egyaránt.

Kialakult gyakorlat:

- A bölcsőde udvarán madarak, rovarok, csigák (külső tulajdonságok, mozgás, hang), a bölcsőde kerítésén túl sétáltatott kutyák, fajták sokféleségének megfigyelése.
- Képeken a szabadban látott állatok keresése, hangjuk utánzása, képeskönyv nézegetése közben énekek, mondókák hallgatása, mondása az állatokhoz kapcsolódva.
- Állat-bábokkal tevékenység közben a tapasztalatok felidézése, hang utánzása.
- Ismerkedés a háziállatokkal, vadállatokkal képekről.
- Madarak etetése télen.
- Rügyszármag, virágzó ágak megfigyelése. Lombkorona kialakulás, a levelek sokfélesége, lombhullás megfigyelése az udvaron.

- Virágok előbújása, gyűjtése, azokkal a csoportszobák díszítése.
- Bab, kukorica, búza, krumpli stb. csíráztatása.
- Zöldségekkel, gyümölcsökkel ismerkedés (szín, forma, nagyság, íz, illat).
- Zöldség és vagy gyümölcsnapot tartunk minden hét egy napján, amelyhez a szülői munkaközösség is támogatást nyújt.
- Virágok, levelek préselése, ragasztása (alkotó tevékenység is).
- Kavicsok, termények gyűjtögetése, megfigyelése.
- Homokkal, vízzel tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal, kölcsönhatásaikkal.
- Időjárás megfigyelése: napsütés, árnyék, szellő, szél, szélvihar; csapadék különböző formái: eső, jégeső, hó, zápor, zivatar; jellemzői: villámlás, dörgés, szivárvány.

Fejlesztési célok, feladatok:

- A kisgyermeknevelők természetismeretének gyarapítása.
- Megfelelő mintaadás a természet lényeinek elfogadásával kapcsolatban.
- A megismerésen, élményszerzésen, tapasztaláson alapuló információszerzés lehetőségének biztosítása, óvó-vigyázó felügyelet a higiénés szabályok betartásával.
- A természet változásából adódó ismeretszerzés lehetőségének jobb kihasználása, nem a gyermeki kíváncsiság és érdeklődés kielégítését kell feleslegesen akadályozni, hanem megfelelő felügyelet mellett támogatni a tapasztalatok szerzését.
- Szeles játékok (szélforgó készítése és megfigyelése, szappanbuborék fújása).
- Keresni kell a bölcsőde kapuinak nyitását: kisebb séták, esetleg közös kirándulások szervezése a családdal.

A sajátos arculat alakításában fontos szerepe van a hagyományoknak. Az ünnepek és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni a bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség, a gyermekek számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapok és a jeles napok. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket. A bölcsődei nevelés felelőssége azért is hangsúlyos, mert napjainkban e hagyományokból egyre kevesebbet éltet a család.

Csak élet közeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban. Fontos, hogy ezeknek a hagyományoknak talaja legyen a közösségben, mert a múlt örökségéhez csak így közelíthetünk. **Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem rákészülést, közös ünneplést, mely jelzésértékű. Cél: az igazi öröm otthon, családi körben érje.**

Minden ünnepi készülődés, a felfokozott várakozás erősíti az ünnep élményét, segíti az ünnepi hangulat megteremtését. A bölcsődés korú gyermek számára minden ünnep egyedi, egyszeri, az ismétlődő ünnep minden alkalommal más és más.

Hagyományos ünnepeink:

- Születésnap: szervezeti keret: csoporton belül, egyéni megünneplés az ünnepelt gyermek születésnapja körüli napon. Az ünnepelt apró, a kisgyermeknevelők által készített ajándékot, léggömböt kap. Az életkornak megfelelő számú gyertya gyújtása jelképes tortán történik. A rágcsálni valót és az ivólét a szülők hozzák.
- Gyermeknap: szervezeti keret: családdal közös együttjátszás élményének biztosításával, amit térítés nélkül vehetnek igénybe a bölcsődés gyermekek és a vendégek.
- Mikulás: szervezeti keret: gondozási egységenként érkezik a beöltözött Mikulás. A gyermekek csomagot kapnak, amit hazavisznek.
- Farsang: szervezeti keret: gondozási egységenként ünnepelünk. Jelmezbe öltözés a gyermek és a szülők kívánságától függ (a kisgyermeknevelők készítenek farsangi álarcokat, kalapokat, de a gyermek és szülő igénye szerint, hozhat saját készítésű, vagy kölcsönzött jelmezt is).

- Húsvét: szervezeti keret: a gondozási egység együtt ünnepel. Minden gyermek húsvéti édesség csomagot kap, amit a csoportban adnak át a kisgyermeknevelők. Az udvaron a fűben apró műanyag tojásokat keresgélhetnek, amit összegyűjteni nagy élményt jelent a gyermekek számára.
- Anyák napja: szervezeti keret: gondozási egységenként a nevelők segítségével ajándékokat készítenek a gyermekek az édesanyáknak, gyakran mondókáznak, verselnek, ami az anyák napjáról szól. Édesanya érkezésekor ajándék átadása, éneklés, verselés.
- Karácsony: szervezeti keret: csoportonként karácsonyfa díszítése (gyermekkel közösen készített díszekkel), mondókázás, éneklés a közelgő ünnep hangulatának idézése. Új játékok átadása (amennyiben erre van lehetőség).

Fejlesztési célok, feladatok:

- Keresni kell annak a lehetőségét, hogy több olyan programot szervezzünk, amibe bevonható a család.
- Felméréssel, véleménykutatással megismerni, hogy milyen programokban vennének szívesen részt a szülők, milyen időpontot tartanak alkalmasnak.
- Néphagyományok ápolása, jeles napok megtartása, hagyományörzés, ünnepi jelképek készítése. Szüreti készülődés. Sokunk gyermekkorra felejthetetlen élménye a szőlőbirtok: az érett szőlőfürtök, a pince, a végtelennek tűnő tér a maga ezernyi tapasztalatával, a szüretnek, a must illata. A mai városban élő gyermekek csak egy része tapasztalhatja meg ezeket. A bölcsődében is tervezhető szüreti program, amely keretében gyümölcsöket, terményeket gyűjthetünk, díszíthetünk azokkal, szőlőt szemezgethetnek a gyermekek, amelyhez énekek, mondókák kapcsolhatók. Megkóstolhatják a kipréselt szőlő ízét (szőlőlé).
- Segítheti a napi munkát, ha a gondozási egységben az év elején „ünneplapozót” készítenek a kisgyermeknevelők, amelyben felsorolják hónapokra bontva a jeles napokat, ünnepeket, amelyről meg akarnak emlékezni, felsorolják az azokhoz kapcsolódó énekeket, mondókákat, meséket.
- A fenntartó önkormányzat és az intézmény kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az általa nyújtott szolgáltatásokról a potenciális ellátotti célcsoport hozzátartozói, valamint az igénybe vevők széleskörű, korrekt, pontos tájékoztatást kapjanak. A szolgáltatásokat, az igénybevétel lehetőségeit és feltételeit az ellátási területen élők, valamint más érintettek számára is elérhető módon és helyen nyilvánosságra hozza, melynek formája a fenntartó önkormányzat honlapja (www.onkormanyzat.szekesfehervar.hu). Ezen kívül az igénybe vevők az intézmény munkatársaitól személyes információt kapnak az ellátás tartalmáról, az igénybevétel módjáról, feltételeiről. A felvétel iránt érdeklődő szülők számára segítő honlapot szerkesztettünk, melynek tartalma segít abban, hogy gyermekeiket „fel tudják készíteni a bölcsődei életre”, és tájékozódhassanak a bölcsődei ellátás rendjéről, menetéről. A bölcsőde web címe www.tovarosibolcsode.extra.hu
- A munkaruhákon név feltüntetése, a kívülállóknak, szülőknek megkönnyítené az azonosítást, a megszólítást, a kommunikációt.

A sajátos arculat formálásában fontos szerepe van a környezet kialakításának, a tárgyi felszereltségnek. A bölcsődei környezet berendezésével, felszerelésével az intézményre jellemző ízlésvilágot közvetítünk.

A csoportszobák berendezése és a dekoráció mindig visszatükrözi a kisgyermeknevelők esztétikai értékrendjét.

Fejlesztési célok, feladatok:

- A tartós berendezési tárgyak legyenek tartósak, célszerűek és színben visszafogottak.
- A játékok elhelyezése nyitott polcon történik, de a tároló eszközök cseréjénél törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint természetes anyagból készült, küllemre összeillő tároló edényeket vásároljunk.
- A csoportszobák díszítése igazodik az évszakokhoz, aktualitásokhoz, de fokozott figyelmet kell fordítanunk arra, hogy a vizuális ingerek tömege zavaró a kisgyermek számára.
- Az alaphangulat kialakításában a burkolatok és a meglévő bútorok stílusa és színe mellett figyelni kell arra, hogy a textíliák (szőnyegek, függönyök, párnák, terítők) lehetnek színesek, de nem harsányak, harmonizáljanak az egyéb berendezéssel, mert csak így varázsolható „meleg-fészekké” a bölcsődei környezet.
- A csoportszobák dekorációjánál törekedni kell a természetes anyagok használatára, amelyek egyszerűségükben szépek és esztétikusak. Nem lehet minden természetes anyagból, de teremthet nagyon kellemes világot a gyermekek számára, ha a különböző anyagokat jól válogatjuk össze.

3.2. A bölcsődei nevelés-gondozás fő feladatai, helyzetei, a bölcsődei élet tevékenységi formái

Mozgás:

A mozgás a kisgyermek lételeme, a mozgásos tapasztalatok jelentik számukra az igazán érthető és feldolgozható információt, a világ megismerése, a gondolkodás fejlődése ebben a korban érzékszervi-mozgásos sémákon keresztül történik.

A mozgásfejlődés fiziológiai menetének minden lépése a gyermek belső készítésén alapul. Nincs szükség arra, hogy a fejlődés menetébe gyakoroltatással, bizonyos fejlettebb helyzetekbe helyezéssel, tanítással beavatkozzunk. Az, hogy a fejlődés menetébe nem avatkozunk be, nem jelenti azt, hogy nincsenek feladataink a feltételek biztosításával kapcsolatban. A felnőttnek nem az a feladata, hogy kedvet csináljon a mozgáshoz, hanem az, hogy nyújtsa mindazt, ami a gyermek jó közérzetéhez, biztonságérzetéhez, fejlődéséhez szükséges.

Fő feladatok:

- széleskörű mozgáslehetőség biztosításával a mozgástapasztalatok megszerzésének segítése,
- a kötetlen szabad mozgástevékenység feltételeinek biztosítása (tér, idő, eszköz), csoportszobában és a játszóudvaron egyaránt: csúszda, alagutak, tricikli, pad, ugráló labdák, pónik, stb.
- az eszközök használata a gyermek saját belső készítésén, igényén alapuljon, azokkal bármikor játszhasson a gyermek a kialakított szokásokon belül,
- a nagymozgások fejlődésének biztosítása mellett a finommotorika fejlődéshez is feltételeket kell biztosítani a csoportban és a szabadban egyaránt,
- a nagymozgások és finommotorika fejlesztése, a játékos lábtorna a lábboltozat kialakítását előnyösen befolyásolja,
- közös játékos mozgással örömforrást, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára,
- a mozgásos játékok mindig a természetes mozgásformákra épüljenek.

Fejlesztési célok:

- A rendelkezésre álló tér kitágítása: az előtérben „zsibongó” és egy erre a célra kialakított tornaszoba, ahol napközben olyan mozgásos tevékenységekre is sor kerülhet, amire a csoportszobában nincs lehetőség (homokozás, vizes játék, biciklizés, bordásfalon mászás, labdatenger, ugráló asztal stb.)
- A játszóudvaron rögzített mozgásfejlesztő játékok bővítése.
- A szabadban való mozgást minden évszakban biztosítani kell.

Játék:

A játék a kisgyermekkor legjellemzőbb tevékenységi formája, elsődleges szerepe van a gyermek fejlődésében, játékban történik az élményfeldolgozás, a megértés folyamata.

A játékban nyilvánulnak meg az érzelmek, jelzi az adott fejlettségi szintet.

Tehát a nevelésben a játék a fejlődés-fejlesztés legfőbb biztosítója.

A játék kiemelt jelentőségének a bölcsőde napirendjében is meg kell jelennie!

Szakmai programunkban a játék helye, szerepe az alaprogram szellemiségét tükrözi. Hangsúlyt helyezünk a gyermeki játék védelmére, a feltételek megfelelő alakítására, az öntevékeny szabad játék megnyilvánulásainak tiszteletben tartására.

Fő feladata:

A belső késztetésből induló szabad játéktevékenység feltételeinek biztosítása: a játék feltételein értjük mindazon tényezőket, amelyek a játék kibontakozására, menetére hatással vannak.

A játék szabadsága azt jelenti, hogy a gyermek szabadon választja és külső kényszertől mentesnek éli meg, a gyermek önként vesz részt a játékban, maga választja meg mit, mivel, hogyan, hol, meddig és kivel játszik.

Eszközök biztosítása:

Alapvető feltétele a szabad játéktevékenységnek. Különböző játékfajták biztosítása formában, színben, anyagban, méretben, funkcióban.

A bölcsődei csoportban az azonos játékeszközökből legalább a csoport 2/3 részének elegendő mennyiség biztosítása szükséges (konfliktusok elkerülése céljából).

A játék egyes szinterei eltérő játékkészletet feltételeznek (csoportszoba, zsibongó, tornaszoba, udvar).

A játékeszközöket nyitott polcon kell elhelyezni. A játékokat célszerű csoportosítani, mert a gyermekek így könnyebben megtanulják, hogy az egyes játékok hol találhatóak, azokkal hol tudnak legzavartalanabban tevékenykedni, kialakít bennük bizonyos rendszerességet.

A csoportban játéksarkokat, pihenésre, elkülönülésre alkalmas „puha” sarkokat kell kialakítani.

A készen vásárolható játékokon kívül ötletes játékok készíthetők házilag is, s ennek lehetőségével a kisgyermeknevelőknek élni kell (bábok, kiegészítők, stb.).

Az alapjátékokat minden csoportban biztosítani kell évszaktól függetlenül (baba, labda, mesekönyv, textil játékok).

Jó a játékkészlet, ha:

- megfelel a gyermekek életkorának, fejlettségének, érdeklődésének,
- többféle, gazdag tevékenységre ad lehetőséget,
- aktivitásra, szabad választásra lehetőséget nyújt.

Elegendő idő biztosítása:

A rugalmas folyamatos napirendet úgy kell megszervezni, hogy minden olyan időt, amit a gondozás nem foglal el, szabad játékkal tölthessék a gyermekek. Akkor elegendő a játékidő, ha minél hosszabb, összefüggő idő áll rendelkezésre a játékokra, ha a játékidő indokolatlanul nincs megszakítva.

Nyugodt, biztonságos környezet biztosítása:

A gyermeket feltétel nélkül elfogadó, védő-támogató környezet, a szoros személyi kötődés az őt nevelő-gondozó felnőtthez biztosítja azt az érzelmi háttérrel, ami szükséges az önfelelt szabad játéktevékenységhez.

A kisgyermek képesek hosszú percekig elmélyülten játszani, de igénylik és nagyon élvezik, amikor a felnőtt együtt játszik velük. Ez a közös tevékenység kellemes élmény a gyermek számára.

A közös játék már egészen fiatal kortól a „jó együtt” élményét adják a gyermek és felnőtt számára (ölbeli játékok: tapsoltatók, lovagoltatók, tenyeresdik, táncoltatók...).

Bár a felnőtt közelségét később is igénylik a bölcsődés korú gyermekek, de a szimmetrikus kapcsolatok is egyre nagyobb szerepet kapnak.

A másokkal való játszás során tanulja meg a gyermek a társas együttlét szabályait, megtanul másokhoz alkalmazkodni, saját akaratának érvényesítésében tapasztalatokat szerez.

A felnőtt részvétele a gyermek játékában:

A bölcsődei nevelésben, a gyermek játékában a felnőttnek szerepet kell kapnia, hiszen odafigyelése, esetenként ötletek, viselkedési és helyzetmegoldási minták adása a fejlődés fontos segítői. A felnőtt támogató odafigyelése, a gyermek pillanatnyi igényéhez igazodó részvétele a játékban erősíti a játék örömet. A felnőtt sokféleképpen kapcsolódhat a gyermek tevékenységébe, de optimális határok között.

A játékban való részvétel formái:

- kezdeményezés
- együttjátás
- megerősítés
- segítség nyújtása
- ötletadás
- konfliktusok megoldása.

A csoporthelyzet kezelése:

A bölcsődei életben gyakori jelenség, hogy egy gyermekkel folytatott játék felkelti más gyermekek érdeklődését. Fontos, hogy minden gyermek saját érdeklődésének, igényeinek megfelelően vehessen részt az adott játékban. Fontos az egymás iránti figyelem, tapintat felkeltése, melyek a társas kapcsolatok fejlődését pozitív irányba befolyásolják.

Vers, mese, mondóka, ének:

Az érzelmi biztonság kialakulásában, az anyanyelvi nevelésben egyaránt fontos szerepe van a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt meséknek, mondókáknak, énekeknek, verseknek.

A kisgyermek korai életszakasztól szívesen hallgatja a rövid meséket, történeteket, énekeket, mondókákat.

Feladatok:

- A magyar zenei nevelés alapja az éneklés, a gyermek élvezzi a dallamát, ritmusát, hangulatát.
- Amikor csak lehet, énekeljen a kisgyermeknevelő, az ének, a zene személyiségfejlődésre gyakorolt hatása mással nem pótolható. A kisgyermeknevelő éneke – még ha nem is tiszta az énekhangja – többet ér minden gépi zenénél.
- A gyermek szívesen énekel együtt a kisgyermeknevelőjével, társakkal, de figyelni kell a hangterjedelemre (5 hang). Fő cél a zene iránti érzékenység felkeltése.
- Használjon a kisgyermeknevelő hangszert, jó, ha a gyermek is próbálkozhat azzal.
- Csendes énekléssel, dúdolgatással az érzelmi állapot pozitívan befolyásolható.
- Elalvás előtt nyugtató hatású a megfelelő, igényes „bébi muzsika” halk lejátszása.

- Ének, vers, zene bármilyen játékhelyzethez kapcsolódhat, a különböző alkalmakhoz illő éneket válasszunk.
- A mondóka, ritmikus szövegek egyben mozgásos játékok is. A gyermekeket a mondókában a hangzás, a hangulat és a hozzá kapcsolódó ritmikus mozgások ragadják meg.
- **A vers, mondóka játék a nyelvvel – mondani kell, és nem tanítani.**
- A mesélés, képeskönyv nézegetés az érzelmi, értelmi és szociális fejlődésre nagy hatással van, gazdagodik a gyermek ismeretanyaga, könnyebben tud eligazodni az őt körülvevő világban, önmagáról szóló történetek hatására könnyebben feldolgozza saját élményeit.
- A mesélést a gyermek érdeklődésére, aktivitására építjük. A mesét soha ne kérdezzük vissza, annak hatását a gyermek játékában, viselkedésében, beszédében mérheti le a kisgyermeknevelő.
- A meséléshez „mesefüzet” szerkesztése jól hasznosítható zsebes megoldással, pálcikabábokkal kiegészítve. Kezdetben célszerű a hónap meséihez elkészíteni, később egyéb mesékkel is bővíthető.
- A versek, énekek, mondókák és a mesék köré a csoportra jellemző szokások kialakítása (mesesarok, mesezsák, stb).

Ismeretek szerzése, tanulás:

Az ismeretek, tapasztalatok megszerzése iránti vágy emocionális motiváció (belső indíttatás), a gyermek abban örömet lel, magában a folyamatban és annak eredményében egyaránt.

A bölcsődében nem tanítjuk a gyermekeket, de biztosítjuk a tanulás lehetőségét. A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, átszövi a bölcsődei élet egészét.

A spontán tanulás fenntartói:

- a kíváncsiság,
- a kompetenciára törekvés,
- a mintakövetés (utánzás).

Feladatok:

- Elsődleges a fizikai és érzelmi biztonság megteremtése, amely alap ahhoz, hogy a kisgyermek érdeklődéssel forduljon a környezete felé, kedve legyen aktívan tevékenykedni.
- Optimálisan inger-gazdag környezet kialakítása, ezen belül a megfelelő játékkészlet biztosítása.
- Az élményszerzés lehetőségének biztosítása, az egyes helyzetek átláthatóvá tétele.
- Minta és modell nyújtása a gyermek számára, amit követhet.
- A tapasztalatok feldolgozásának segítése (a helyzethez és a gyermek fejlettségéhez igazodó magyarázat, a próbálkozások bátorítása, elismerése, segítség adása).
- A helyes szabadság biztosítása: kényszer nélkül történjen, csak annyit segítsen a felnőtt, amennyi szükséges, de azt mindenképpen. A helyes tanulási „tanítási” folyamat során a gyermek saját aktivitására épülő tevékenysége útján sajátítja el a szükséges tudást.

Amit kerülni kell:

- Erőltetett, direkt ismeretnyújtás (elveszi a spontán tanulás örömét).
- A spontán, felnőtt nélküli tanulás mítosza: a felnőtt jelenléte a környező világ megismerésében a gyermek számára nélkülözhetetlen.

3.3. A nevelő-gondozó munka tervezése a 8. számú Bölcsődében

A bölcsődében a nevelés-gondozás tervezése hosszú múltra tekint vissza, mégis a tervezés az egyik legvitatottabb kérdése szakmai munkánknak: kell-e és milyen tartalommal kell tervezni a nevelési munkát.

A nevelési munka keret jellegű tervezése szükséges, mert biztonságot ad, irányt mutat. A Szakmai programhoz igazodva elkészített játékos programok tervezete segíti a nevelési munkát, csökkenti az „ad hoc” jellegű megoldásokat.

A program megvalósulása a gyermekek számára nem jelenthet kényszert, azokban való részvételük saját akarattuktól, érdeklődésüktől, hangulatuktól függ.

A programkészítéshez egy hónapra meghatározzuk a fő nevelési célokat, azok megvalósítását segítő módszereket, eszközöket (mozgás, finommotorika, alkotó tevékenység, vers, mese, mondóka, aktuális ünnepek).

Feladatok:

- A legkisebbek csoportjában a tervezés azoknak a tevékenységeknek (játékos mozgásoknak, mondókáknak, énekeknek) a számba vétele, amelyek az adott csoport és azon belül az egyes gyermekek fejlettségi szintjének megfelelnek.
- A nagyobbak csoportjában is a gyermekek fejlettségi szintjének figyelembe vételével történik a programok tervezése.
- A programokra a kisgyermeknevelőknek fel kell készülni (anyagok, eszközök, módszerek).
- A havi, ezen belül heti bontásban készített programtervet októbertől májusig készítjük. Az összeállítás ideje a tárgyhót megelőző hónap utolsó hete. A programterv írásban készül.
- A programtervek készítése előtt célszerű az előző havi terv megvalósulását áttekinteni.
- A programot nem szabad mereven kezelni, annak rugalmas változtatása a gyermekek igényétől függően szükséges.
- Fontos, hogy a programtervek sokféle élmény, tapasztalat és ismeret nyújtására adjanak lehetőséget. Minden évszak sajátos tevékenységet kínál, ezt a programkészítésnél fel kell használni.
- A játszóudvaron sem elég a felügyeletet biztosítani, ötletekkel az udvari játékot is színebbé lehet és kell tenni.
- A havi nevelési célkitűzés készítésénél célszerű meghatározni azokat az énekeket, mondókákat, verseket, amelyeket az évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz igazodva többször szándékozunk ismételni.
- Minden hónapra határozzuk meg a hónap meséjét, s a feldolgozás módját is (képek, bábok, stb.).

3.4. Bölcsődei dokumentáció

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történjék. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minőségét szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok, stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek, és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel kell lenni a kisgyermek fokozott biztonság igényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága, az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetésénél kérni kell a szülő, törvényes képviselő hozzájárulását, a rögzítettek kérésre a szülőknek, törvényes képviselőknek meg kell mutatni.

A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőig figyelembe kell venni.

A bölcsődében vezetendő dokumentációk munkakörönként:

Bölcsődevezető

- felvételi könyv
- a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Korm.rendelet 1. sz. melléklet IX. sz. adatlap „A gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekről”
- megállapodás az ellátás igénybevételéről
- szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet
 - 2. sz. melléklet – az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása
 - 4. sz. melléklet – a gyermekétkeztetés dokumentálása
- havi statisztika
- fertőző betegségek nyilvántartása
- tetvességi nyilvántartás
- munkaköri leírások készítése
- költségvetés készítése
- heti étrend
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyi anyagok vezetése
- továbbképzési kötelezettség teljesítésének nyilvántartása
- egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok
- beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra
- dolgozók egészségügyi könyve
- kis és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár)
- munkavédelmi napló vezetése
- tűzvédelmi napló vezetése
- étkezők nyilvántartása (gyermek)
- szűrővizsgálatok nyilvántartása
- selejtezéssel kapcsolatos dokumentáció vezetése
- térítési díjak nyilvántartása

Élelmezésvezető

- heti étrend, napi nyersanyag kiszabot
- árubeszerzési bizonylatok, számlák
- árukészlet nyilvántartása
- élelmiszer felhasználás nyilvántartása
- élelmiszer biztonsági dokumentáció vezetése
- vendégétkezésben részt vevők nyilvántartása

Bölcsődeorvos

- gyermek egészségügy törzslap (egy éves kor alatt havonta, 1-3 éves korig negyedévente)
- óvodai jelentés 6 éves kor alatti gyermekről
- heti étrend
- élelmezés ellenőrzése

Kisgyermeknevelők

- **Csoportnapló:** a gyermekcsoport napi életének fő történéseit rögzíti, abba be kell írnia mindkét kisgyermeknevelőnek. Tartalmazza a hiányzók nevét, az aktuális eseményeket a gyermekcsoportban, minden olyan történést, ami az egyes gyermek, vagy a csoport életét befolyásolta.
- **Beszoktatási betétlap:** Első lapján rögzíti a kisgyermeknevelő a családlátogatás tapasztalatait. A beszoktatási tervet (ideje, módja menete) követően, a beszoktatás ideje, de legalább tíz nap történéseit tartalmazza az adott gyermekre vonatkozóan. A beszoktatás végén röviden össze kell foglalni, és a gyermek egészségügyi törzslapban azt megnyitva a tapasztalatokat összegezni kell.
- **Gyermek egészségügyi törzslap, fejlődési lappal és táblával:** A beszoktatási idő végétől indul, egy éves korig havi, majd 3 havi gyakorisággal. Valamennyi fejlődési területre vonatkozóan összefoglalja a kisgyermeknevelő a gyermek adott fejlettségi szintjére vonatkozó megfigyelések tapasztalatait.
- **Üzenő füzet:** A család és a bölcsőde kapcsolattartásának írásos formája. A szülőket tájékoztatja a gyermek bölcsődei életének történéseiről, fejlődéséről. Igazából nem egyirányú bejegyzések adják igazi tartalmát, jó, ha a szülő is válaszol, informálja a kisgyermeknevelőt a gyermekek otthoni életének történéseiről. Vezetése rendszeresen történik, ha olyan esemény volt, amiről a szülőt tájékoztatni kell és illik, de háromhavonta össze kell foglalni a gyermek fejlődését is.
- **Napi jelenléti kimutatás.**
- **Nevelési terv.**

3.5. A bölcsődés korú gyermek fejlettségi szintjének megállapítása

A gyermeki személyiség fejlettségét az alábbi területeken figyelhetjük meg (a felsorolt területek csak elméletileg, a nyomon követés szempontjából választhatók szét, a személyiség fejlődésében szorosan összefüggnek):

- Mozgásfejlettség
- Az érzelmi-akarati élet fejlettsége
- Szociális érettség
- Értelmi fejlettség

Feladatok:

- A 18-36 hónapos gyermek fejlődését háromhavonta kell dokumentálni, természetesen ennél rövidebb időszakokként fellelhetők változások, amit célszerű rögzíteni, mert csak így valósulhat meg a fejlődés folyamatos nyomon követése.
- A személyiségfejlődés egyes területeinek pontos leírása szükséges, azt kell leírni, hogy milyen fejlettségi szinten tart a gyermek.
- A gyermek fejlettsége tevékenységében és viselkedésében figyelhető meg, miután a játék a legjellemzőbb tevékenységi formája, a legtöbb információt ezen keresztül kaphatjuk.
- Célszerű megfigyelési szempontsört összeállítani, ami megkönnyíti a fejlettségi szint dokumentálását.

3.6. Beszoktatás, személyi állandóság biztosítása

A bölcsődei nevelés-gondozás egyik alapvető feladata, hogy csökkentse az anyától (családtól) való elszakadás problémáját. A három éven aluli gyermek természetes élettere a család, hasonló korú társakkal csoportban nevelkedése nem saját érdeke, hanem társadalmi igény.

A bölcsőde feladata, hogy e társadalmi igény kielégítése mellett csökkentse azokat a problémákat és nehézségeket, amelyeket az elszakadás és a környezet változása okoz.

E célt szolgálja a fokozatos - szülővel, törvényes képviselővel való - beszoktatás.

A beszoktatást a szülővel egyeztetve tervezzük (egy-két-három) hétre. Természetesen gyermektől is függ. A gyermek naponta annyi időt tölt a bölcsődében, amíg szívesen vesz részt a napirendi eseményekben, azokat elfogadva. Kezdetben az édesanyjával, később egyre hosszabb időben édesanya nélkül a csoportban.

A beszoktatást az adaptációról szóló módszertani levél alapján végezzük.

A személyi állandóságot a „saját gondozónő”rendszer biztosítja. A kisgyermeknevelők nevét, „saját” gyermekeinek névsorát a napirend tartalmazza. A „saját gondozónő” rendszerben több figyelem jut az egyes gyermekekre, számon lehet tartani az egyéni fejlődési sajátosságokat, igényeket.

A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a csoportba, személye nem változik a gyermek bölcsődei tartózkodása alatt. A csoport gyermekeinek egy része, 6-7 gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Ezeket a gyermekeket a saját kisgyermeknevelőjük neveli-gondozza, ő kíséri figyelemmel fejlődésüket, melyről vezeti a feljegyzéseket.

A kisgyermeknevelő az ún. „ölekezési” időben (az az idő, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban dolgozik) idejét elsősorban „saját” gyermekei nevelésére-gondozására fordítja.

3.7. Folyamatos napirend

Az egyéni szükségletek időben történő kielégítését a csoportban nevelkedés körülményei között a folyamatos napirend biztosítja.

A napirendet csoportonként és évszakonként készítik el a kisgyermeknevelők. Ehhez igazodva készül el a kisgyermeknevelők munkarendje.

Feladatok:

- A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer, nyugalom legyen.
- A csoportba tartozó gyermekek fejlettségi szintjének, a csoport létszámának, az egyéni igényeknek megfelelően kell összeállítani a csoport napirendjét.
- A csoportok napirendje nem merev, azt évszakokon belül is igazítani kell az igényekhez, aktualitásokhoz, időjáráshoz.
- Egy-egy évszakra a napirendet a tárgyidőszakot megelőző hónap 25-ig el kell készíteni. A napirend elkészítése team munka, a csoport, a gondozási egység valamennyi kisgyermeknevelője részt vesz benne.
- A napirendben az étkezési és gondozási időket meg kell jelölni, arra megfelelő időt kell biztosítani.
- A gondozással ki nem töltött időben a gyermekek számára a szabad játék feltételeit biztosítani kell.
- A napirend egy példányát az átadóban és a csoportban is ki kell függeszteni.

A 8. számú Bölcsőde kapcsolatrendszere

4.1. Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás eredményességének feltétele a család és a bölcsőde kapcsolata. Csak megfelelő szintű és folyamatos kapcsolattartás biztosítja a személyre szóló nevelési-gondozási módszerek érvényesülését.

- A család és a bölcsőde kapcsolatának középpontjában mindig a gyermeknek kell állnia.
- Tartós és eredményes kapcsolat csak akkor alakulhat ki a szülő és kisgyermeknevelő között, ha a kompetencia határok betartásával egymást partnernek tekintik, folyamatosan tájékoztatják egymást a gyermek életével, fejlődésével kapcsolatban. A tájékoztatás a kisgyermeknevelő részéről mindig szakmailag hiteles, személyes hangvételű (nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.
- Az együttműködésben mellérendelt szerepnek kell kialakulni, ez a partneri viszony alapja.
- A nevelési tapasztalatokat kölcsönösen ki kell cserélni.
- Nevelési tanácsokat soha nem direkt formában ad a kisgyermeknevelő, megoldási lehetőségeket vázol fel, amelyből a szülő választhat.

Kapcsolattartási formák:

- Szülővel történő beszoktatás
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek
- Fogadó óra
- Napi beszélgetések érkezéskor, hazamenetelkor
- Időpont egyeztetés után személyes beszélgetés
- Üzenő füzet
- Hirdetőtábla
- Közös rendezvények

4.2. Együttműködés más intézményekkel

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, amelyekkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek.

A bölcsődék és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz történő igazodást segítheti.

Fentieket figyelembe véve a bölcsőde kapcsolatot tart:

- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésével és annak Humán Közszolgálati Szakbizottságával,
- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Humán Szolgáltató Intézetével,
- Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézettel,
- Közép-dunántúli Regionális Módszertani Bölcsődével,
- Fejér Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalával,
- a Székesfehérvári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ Gyermekjóléti Központ szakmai egységével,
- Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Székesfehérvári, Abai, Enyingi, Gárdonyi Kistérségi Népegészségügyi Intézetével,

- gyermekorvosi és védőnői szolgálattal, az óvodákkal,
- Belvárosi I. István Középiskola Bugát Pál tagintézményével,
- a bölcsődékkal, a Magyar Bölcsődék Egyesületével,
- Közalkalmazotti Tanáccsal,
- a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével,
- Nevelési Tanácsadóval,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal.

5.

Bölcsődei ételmezési tevékenység

5.1. Ételmezés feladata

A 0-3 éves korú gyermekek és a felnőttek étkeztetésére vonatkozó érvényben lévő jogszabályok, elvek és normatívák figyelembe vételével az ellátott gyermekek, és igény szerint az alkalmazottak étkezésének biztosítása.

Az intézmény saját főzőkonyhával rendelkezik, a beszerzést is önállóan végzi. A beszerzett élelmiszerek szakosított tárolása, raktározása és feldolgozása jogszabályi előírások szerint történik.

A bölcsődei ételmezés során a korszerű csecsemő és kisgyermek táplálási elveket úgy kell figyelembe venni, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő, és minőségileg helyes összetételű,
- biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő: alapja a HACCP minőségbiztosítási rendszer,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ennek megvalósítása érdekében gondoskodni kell:

- Tárgyi és személyi feltételek megteremtéséhez a pénzügyi fedezetről.
- Ésszerű takarékoság és hatékonyság elvének érvényesítéséről.
- A meglévő eszközök rendeltetésszerű használatáról, karbantartásáról, pótlásáról, fejlesztéséről.
- Az étkezéshez szükséges ételmezési anyagok beszerzéséről.
- Az üzemi és személyes higiénés előírások betartásával az ételek tárolásáról, elkészítéséről, tálalásáról, kiszolgálásáról.
- A konyha technológiai színvonalának folyamatos fejlesztéséről.
- Az egységes diétás rendszer megteremtéséről.
- A korszerű táplálkozástudományi előírások betartásáról.
- Az ételmezés összehangolásáról, az egyes munkafolyamatok szervezettségének biztosításáról.
- A kultúrált étkeztetés megvalósításáról.
- Az ételmezési feladatok ellátásában résztvevő dolgozók folyamatos képzéséről, továbbképzéséről.

Csecsemő táplálás

A bölcsődeorvos és ételmezésvezető feladata a mindenkor hatályos irányelvek, rendelkezések figyelembe vételével a csecsemő étrendjét beállítani, fejlődését nyomon követni.

A csecsemő tápszerének, egyéb ételeinek elkészítése a tejkonyhában, külön étlap szerint történik.

Kisgyermek táplálás

A korszerű táplálkozási elveknek és konyhatechnikai eljárásoknak a figyelembe vételével a bölcsőde vezetője, az ételmezésvezetővel és a bölcsőde orvosával közösen állítja össze legalább két hétre előre az étlapot, a korosztály ételmezési, nyersanyagnormáinak figyelembe vételével.

A bölcsődében az ajánlott napi energia és tápanyagtartalom 75%-át kell biztosítani. Az étrendnek a változatosság, idényszerűség, ízben való összehangoltság, önálló étkezésre nevelés szempontjainak is meg kell felelni.

Étkezés előtt az ételt az élelmezésvezetőnek meg kell kóstolni, és ezt dokumentálni kell.

Étlapot az élelmezési program alapján az élelmezésvezető mennyiségi és minőségi szempontból naponta ellenőrzi, és a tápanyag értékeket nyomon követi. Táplálékallergiás gyermek étkeztetését, az étlap elkészítését a bölcsőde orvos utasításai szerint, a vonatkozó előírások betartásával végezzük.

Az étkeztetés során a mindenkor hatályos közegészségügyi szabályokat be kell tartani.

5.2. Gyermekétkeztetés térítési rendje

A bölcsődei ellátásért térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díj összegét Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 13/2011. (V. 9.) számú rendelete határozza meg.

A kötelezett által fizetendő személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, melyről az ellátást igénylő szülő értesítést kap.

A személyi térítési díjat előre, legkésőbb a tárgyhónap 10. napjáig kell az intézmény házipénztárába, vagy az intézmény elszámolási számlájára befizetni. Ha a térítési díj fizetésére kötelezett a személyi térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az intézmény vezetője 15 napos határidő megjelölésével írásban felhívja a kötelezettet az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi. A díjhátralékról negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

6.

Egyéb, sajátos feladatok

6.1. Gyermekvédelem a bölcsődében

A gyermekvédelmi feladatok ellátását a bölcsődében alapvetően Gyvt. szabályozza.

Gyermekvédelmi felelős az intézmény vezetője. A gyermekvédelmi feladatokat az ő irányításával, vele munkamegosztásban végzik a bölcsőde kisgyermeknevelői.

Feladatok:

- A veszélyeztetettség felismerése és jelzése.
- A gyermekbántalmazás jeleinek felismerése, jelzése.
A felismerést segítő jelek:
 - külső sérülések,
 - a fejlődés elmaradása,
 - a gyermek inadekvát viselkedése,
 - elhanyagolásra utaló szülői magatartás.
- A családtámogatási formák megismertetése.

6.2. Érdek-képviselői Fórum

Az intézményben **Érdek-képviselői Fórum** (4. számú melléklet) működik, mely a gyermeki jogok védelmével, a szakmai program véleményezésével segíti az intézmény szakmai munkáját.

Célja a gyermeki jogok sérelme, az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén a gyermekek érdekeinek védelme. A családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, közös felelősségvállalás a gyermekek érdekében.

Feladata

- megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál,
- véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- intézkedéseivel figyelembe veszi a mindenkor érvényben lévő jogszabályokban rögzített feladat- és hatásköröket.

Az Érdek-képviselői Fórum a feltett kérdésekre, panaszokra, javaslatokra 15 napon belül írásban köteles választ adni.

Az Érdek-képviselői Fórum üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, megőrzéséről az intézmény vezetője gondoskodik.

A gyermek szülője/ törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdek-képviselői Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek – a Gyvt-ben meghatározott - jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében. Az intézmény biztosítja, hogy a gyermek és hozzátartozói a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék.

A gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége: Dr. Faragó György, +36/20/489-9627.

6.3. Munkahelyi érdek-képviselő

Az intézmény vezetője együttműködik az intézményi dolgozók minden olyan törvényes testületével, amelynek célja a dolgozók, a szakma és a gyermekek érdek-képviselése, érdekvédelme.

Az intézményben Közalkalmazotti Tanács, valamint a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete működik, mely érdek-képviselőt ellátja a dolgozók érdekvédelmét. Az intézmény vezetője támogatja és segíti az érdek-képviselői szervezet működését.

A Magyar Bölcsődék Egyesülete, mint szakmai érdek-képviselői szerv működését támogatja. A bölcsőde munkatársai számára a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg.

A bölcsődében foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

6.4. Minőségi munkavégzés biztosítása

A bölcsődei nevelésben-gondozásban minőségnek nevezzük az ott folyó munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek biztosítják az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontságot, jól felszerelt intézményben.

Feladatok:

- A bölcsődék működését szabályzó dokumentumokban - az országos alapprogram, a nevelés-gondozás szakmai szabályai, az intézmény szakmai programja, és a szakmai munka részletes szempontjai, SZMSZ, belső szabályzatok - foglaltaknak megfelelő munkavégzés.

- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.
- A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
- A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben: értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása.

6.5. Továbbképzés

A szakdolgozók részvétele a kötelező továbbképzéseken rendszeres.

A személyes gondoskodást nyújtó intézmény vezetője éves továbbképzési tervet köteles készíteni. A továbbképzési terv tartalmazza a tárgyévben továbbképzésen résztvevők és a jogszabály által szakvizsgára kötelezettek, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet felé a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 04.) SzCsM rendeletben előírt nyomtatványokon és módon az intézmény a nyilvántartási kötelezettségét teljesíti.

7.

Záró rendelkezések

A Szakmai program hatályba lépése

A 8. számú Bölcsőde Szakmai programja Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése Humán Közszolgálati Szakbizottsága jóváhagyásával 2012. november 1. napján lép hatályba és visszavonásig érvényes.

Jelen Szakmai program hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 688/2011. (X. 27.) számú határozattal jóváhagyott Szakmai program.

Székesfehérvár, 2012. október 5.

Blaskovics Zsuzsanna
Blaskovics Zsuzsanna
 bölcsődevezető

A 8. számú Bölcsőde Szakmai programját Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése Humán Közszolgálati Szakbizottsága a 94/2012. (X. 11.) számú határozatával jóváhagyta.

Székesfehérvár, 2012. október 16.

dr. Cser-Palkovics András
 polgármester

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
 8. számú Bölcsőde
 8000 Székesfehérvár, Tóvárosi ln. 69.
 Tel.: (22) 312-932
 E-mail: 8bolcsi@humanszolg.hu

FELVÉTELI KÉRELEM

Alulírott, szülő / törvényes képviselő kérem gyermekem bölcsődei felvételét a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 8. számú Bölcsődéjébe időponttól kezdődően.

Gyermek neve:

Születési hely:

Születési idő:

Anya leánykori neve:

Lakcím:

.....

.....

Telefon szám:

Gyermekem felvételét a következő indokkal kérem:

- Munkavégzés, tanulmányok folytatása
- Szülő betegsége
- Gyermek fejlődése érdekében
- Egyedülálló szülő / három vagy több kiskorú eltartása
- Szociális helyzet

Az önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kapok. IGEN NEM
 Saját háztartásomban eltartott gyermekeim száma: fő.

Ellátást igénylők adatai:

Anya neve:

Apa neve:

Születési helye:

Születési helye:

Születési ideje:

Születési ideje:

Anyja neve:

Anyja neve:

Dátum:

.....
 Szülő / törvényes képviselő aláírása

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
 8. számú Bölcsőde
 8000 Székesfehérvár, Tóvárosi ln. 69.
 Tel.: (22) 312-932
 E-mail: 8bolcsi@humanszolg.hu

Értesítő száma:

FELVÉTELI ÉRTESTŐ

Értesítem, hogy a kérelemben megnevezett gyermeket,-t (szül.idő: 201.....év.....hó.....nap) 201.....év.....hó.....napjától felvettük Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 8. számú Bölcsődéjébe.

Dátum:

Bölcsődevezető aláírása

MEGÁLLAPODÁS
gyermek napközbeni ellátása / bölcsődei ellátás igénybevételéhez

amely létrejött egyrészről a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 8. számú Bölcsőde (címe: 8000 Székesfehérvár, Tóvárosi ln. 69., tel.: (22) 312-932, képviseli:.....bölcsődevezető, fenntartó neve: Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, címe: 8000 Székesfehérvár, Városház tér 1., tel.: (22) 537-100), mint szolgáltatást nyújtó – továbbiakban: intézmény - ,

másrészről

	Ellátott	Szülő/Törvényes képviselő
Családi és utóneve:		
Születési családi és utóneve:		
Születési hely, idő:		
Anyja születési családi és utóneve:		
Neme:		
Állampolgársága:		
Bevándorolt, letelepedett, oltalmazott vagy menekült jogállása:		
Lakóhelye:		
Tartózkodási helye:		
Társadalombiztosítási azonosító jele:		-
Telefonszáma:	-	
<i>Térítési díj fizetésére kötelezett személy:</i>		
Neve:	-	
Lakcíme:	-	
<i>Legközelebbi hozzátartozó adatai:</i>		
Családi és utóneve:	-	
Születési családi és utóneve:	-	
Lakóhelye:	-	
Tartózkodási helye:	-	
Telefonszáma:	-	

mint az **ellátást igénybe vevő** között a mai napon az alábbi feltételekkel:

1. Az intézmény az ellátást igénybe vevő kérelme alapján gyermekek napközbeni ellátása – bölcsőde alapszolgáltatást biztosít.

A szolgáltatás igénybevételének kezdő időpontja:év.....hó nap

A szolgáltatás időtartama: **határozatlan idejű - határozott idejű** (megfelelő aláhúzendő)

Határozott idejű ellátás esetén az igénybevétel **befejező időpontja:**év.....hó..... nap

2. Tájékoztatási kötelezettség

A személyes gondoskodást nyújtó ellátás megkezdésekor az Intézmény vezetője tájékoztatja az ellátásra jogosult gyermek szülőjét, törvényes képviselőjét:

- az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- a bölcsőde házirendjéről,
- panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési díjról,
- a jogosult jogait képviselő fórumról.

A **jogosult gyermek törvényes képviselője** a személyes gondoskodást nyújtó ellátás megkezdésekor köteles:

- a fenti tájékoztatás megtörténtéről nyilatkozni,
- az intézmény számára előírt nyilvántartások vezetéséhez adatokat szolgáltatni,
- a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról nyilatkozni.

3. Az intézmény az alábbiakat biztosítja az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő gyermeke számára:

- a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- megfelelő textíliát és bútort,
- a bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű gondozást-nevelést,
- a nyugodt alvást, pihenést,
- a gyermek szabadlevegőn tartózkodásának biztosítását,
- a gyermek fejlettségéhez igazodóan – egészséges pszicho-szomatikus, értelmi, mozgás és a szocializációs készségek, önkiszolgálási szint fejlesztését,
- az önálló játéktevékenység támogatását, a gyermek fejlettségének megfelelő készségfejlesztést,
- az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő napi négyeszeri étkeztetést, az energia- és tápanyagbeviteli, illetve élelmiszer-felhasználási ajánlásokat tartalmazó jogszabályban meghatározottak szerint.

Az intézmény a fentiekén kívül vállalja, hogy:

- szóban napi rendszerességgel tájékoztatja a szülő/törvényes képviselőt a bölcsődében tartózkodó gyermekkel kapcsolatos eseményekről, a gyermek értelmi-érzelmi és testi fejlődésében, komfortérzetében, közösségi szocializációjában történt változásokról,
- a gyermek egészséges fejlődését szolgáló nevelő-gondozó tevékenység során a kisgyermeknevelők együttműködnek a szülőkkel/törvényes képviselővel, valamint eleget tesznek a gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény előírásainak,
- a kölcsönös kapcsolattartás érdekében rendszeres időközönként szülőcsoport beszélgetések tartására biztosít lehetőséget.

4. Az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő vállalja, hogy

- kérelméhez csatolja a felvételt igazoló dokumentumokat,
- ha a közölt adatokban változás következik be, azt 15 napon belül bejelenti.
- a kisgyermeknevelőnek a gyermekkel kapcsolatban megad szóban és írásban (üzenő füzet) minden fontos és lényeges információt,
- tájékoztatást ad a gyermek megbetegedéséről és a megbetegedést 24 órán belül jelzi, a gyermeket orvosi igazolással hozza a közösségbe vissza,

- a gyermek fertőző betegségéről haladéktalanul tájékoztatást ad,
- tájékoztatást ad mindennemű sérülésről, tünetről, amelynek következményeivel a kisgyermeknevelő számolhat,
- a gyermek esetleges távolmaradását lehetőség szerint az adott nap reggelén 8 óráig jelzi,
- a személyi térítési díjat pontosan, határidőben befizeti.

5. A szolgáltatásért fizetendő személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok

Az ellátást igénybe vevő gyermek szülője/törvényes képviselője tudomásul veszi, hogy az ellátásért térítési díjat kell fizetni.

A kötelezett által fizetendő személyi térítési díj összegét a bölcsődevezető konkrét összegben állapítja meg. A személyi térítési díjat az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól szóló 2008. évi III. törvény 2. §-ának megfelelő módon kerekítve kell meghatározni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek; a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek; a három- vagy többgyermekes család gyermekének gondozása térítésmentes, ezekben az esetekben az étkezésért fizetendő személyi térítési díj a normatív kedvezmények figyelembevételével állapítható meg.

Az intézményi térítési díj összegét a fenntartó rendeletben szabályozza.

A megállapodás megkötésekor **az intézményi térítési díj összege:**

.....Ft/adag.

A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg.

A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére.

Ha a kötelezett a személyi térítési díj összegét vitatja, az intézmény vezetője erre vonatkozó értesítésének kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Ha a térítési díj fizetésére kötelezett személyi térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az intézmény vezetője 15 napos határidő megjelölésével írásban felhívja a kötelezettet az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi. A díjhátralékról negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

A megállapodás megkötésekor **a személyi térítési díj összege:**

..... Ft/adag.

A személyi térítési díjat a tárgyhónap 10. napjáig kell az intézmény házipénztárába, vagy az intézmény elszámolási számlájára befizetni.

6. A személyes gondoskodást nyújtó ellátás megszűnése

Az ellátás megszűnik:

- a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam – leteltével,
- a jogosultsági feltételek megszűnésével,
- a bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.), ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte,
- ha a gyermek a jogszabályban meghatározott életkort elérte,
- az Intézmény jogutód nélküli megszűnése esetén.

Az ellátás megszüntetésének lehetséges módjai:

- szülő, törvényes képviselő kérelmére,
- szülő, törvényes képviselő részéről megvalósuló súlyos szabályszegés, házirend súlyos megsértése esetén,
- az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

Az intézmény vezetője az ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról, valamint az esedékes, illetve hátralékos térítési díj befizetési kötelezettségéről írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt.

7. Panaszok kezeléséről

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy Érdek-képviselői Fórumánál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése, külön jogszabály szerinti gyermekvédelmi nyilvántartásba való iratbetekintés megtagadása esetén. Az intézmény vezetője, illetve az Érdek-képviselői Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdek-képviselői Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Panaszügye kivizsgálásában a gyermekjogi képviselő segítheti. A gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége: Dr. Faragó György, +36/20/489-9627.

A 8. számú Bölcsőde vezetője és elérhetősége:

Telefon: e-mail:

Az intézményben működő Érdek-képviselői Fórum tagjai és elérhetőségük:

Érdek-képviselői Fórum elnöke:

Tagok:

Szülők részéről:

Intézmény részéről:

cím:.....Telefon:

e-mail:

Fenntartó részéről:

cím:.....Telefon:.....

8. Befejező rendelkezések

Az ellátást igénybe vevő a Házirendben foglaltakat megismerte, tudomásul vette, vállalta a betartását. Jelen Megállapodás a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát veszti.

Alulírottak kijelentik, hogy a jelen Megállapodásban feltüntetett valamennyi adat a valóságnak megfelel. Jelen Megállapodásszámozott oldalból áll, és 2, egymással szó szerint megegyező eredeti példányban készült. Alulírottak a jelen Megállapodást elolvasás után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag írják alá.

Székesfehérvár,

bölcsődevezető

szülő/törvényes képviselő

Házirend

A bölcsőde neve és címe: **8. számú Bölcsőde 8000 Székesfehérvár, Tóvárosi ln. 69.**

Telefonszáma: **22/ 312-932**

Bölcsődevezető neve:

Megbízott helyettes neve:.....

A bölcsőde naponta **5.30 órától 17.30 óráig** fogadja és látja el a gyermekeket. Kérjük, hogy reggel **8.00 – 8.30 óráig ne zavarják a reggeliztetést!** Ez idő alatt a kisgyermeknevelők nem tudnak ajtót nyitni és foglalkozni az érkező szülővel és gyermekkel. **Gyermekükkel előtte, vagy utána érkezzenek!** A gyermekek hazaviteléről kérjük délután **17.30 óráig** gondoskodjanak!

A bölcsődéből a gyermekeket csak szülő /törvényes képviselő/ vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 év alatti kiskorú a feladattal nem bízható meg.

A bölcsődei öltöztetőben minden gyermeknek külön szekrénye van, ruhái tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényben, mert a bölcsődében hagyott értéktárgyakért felelősséget vállalni nem tudunk.

Kérjük, hogy a fertőzések elkerülése érdekében otthonról ételt, italt ne hozzanak a bölcsődébe, a szekrényekben azt ne tárolják!

A balesetek elkerülése és gyermekeik védelme érdekében ékszersz /fülbevaló, nyaklánc, karlánc/ ne hozzanak magukkal!

A bölcsőde egészséges gyermekeket ellátó intézmény. A közösség egészsége érdekében lázas - **37,5°C**, és ennél magasabb hőmérsékletű -, **antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja.**

A családban előforduló fertőző betegségekről a bölcsődét kérjük haladéktalanul értesíteni.

Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, törvényes képviselőt. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos lakcím és telefonszám. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről - illetve orvosi ellátásáról -, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.

KÉRJÜK, A TÖBBI GYERMEK EGÉSZSÉGÉNEK VÉDELME ÉRDEKÉBEN IS, HOGY BETEG GYERMEKET NE HOZZANAK BÖLCSŐDÉBE!

Ha a szülő gyermekét betegség, vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe, kérjük, hogy a távollét okát 24 órán belül jelezzék a bölcsőde felé.

Elsőnapos hiányzás esetén, ha reggel 8 óráig nem telefonálnak a bölcsődébe, gyermeküket aznap jelenlévőnek kell tekintsük.

Kérjük a szülőket, hogy gyermekük gyógyszer vagy ételérzékenységről azonnal tájékoztassák a bölcsődevezetőt, vagy helyettesét és a kisgyermeknevelőt!

A család és bölcsőde kapcsolatának erősítésére lehetőséget biztosítunk a szülővel történő fokozatos beszoktatáson túl a kisgyermeknevelő-szülő napi találkozásaira, szóbeli információcserére, szülőértekezletre, szülő csoportbeszélgetésekre, vezetői fogadónapra, melynek időpontja: minden hónap első hétfője /kérjük reggel jelezni a csoportban a kisgyermeknevelőnek, hogy mikor kíván beszélni a bölcsődevezetővel, mert csak abban az esetben tud akár zárásig itt maradni/.

Módot adunk a családoknak a bölcsőde életébe történő betekintésre /kérjük, hogy a látogatásuk időpontját előre egyeztessék a kisgyermeknevelővel/.

Beszoktatási idő alatt a szülő csak a saját gyermekével foglalkozhat.

A szülő, vagy törvényes képviselő a gyermek érdekeinek védelme, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése, a gyermekre vonatkozó – külön jogszabály szerint vezetett – adatlapjaiba való betekintés megtagadása esetén panaszjoggal élhet a bölcsőde vezetőjénél, vagy az Érdek-képviselői Fórumnál. Az intézmény vezetője, illetve az Érdek-képviselői Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdek-képviselői Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az Érdek-képviselői Fórum tagjai: az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselői közül választott 6 fő (gyermekcsoportonként 1 fő), az intézmény dolgozói közül választott 3 fő (a bölcsődevezető, a bölcsődevezető-helyettesi megbízással rendelkező kisgyermeknevelő kivételével, gondozási egységenként 1 fő), a fenntartó részéről 1 fő. Az intézményben a bölcsődevezető biztosítja az Érdek-képviselői Fórum üléseinek zavartalan lebonyolítását. Az Érdek-képviselői Fórum negyedévenként ülésezik, illetve szükség szerinti összehívásáról az elnök gondoskodik.

Az Érdek-képviselői Fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az Érdek-képviselői Fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról. A végzett munkáról a szülői értekezleteken, szülőcsoport-beszélgetéseken számol be a szülőknek, törvényes képviselőknél az Érdek-képviselői Fórum elnöke.

Az Érdek-képviselői Fórum üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, mely tartalmazza az eljáró szerv megnevezését, készítésének helyét és idejét, az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, a jelenlévők és a jegyzőkönyvvezető aláírását. A jegyzőkönyv egy-egy példányát az érintetteknek, a tagoknak és a bölcsődevezetőnek meg kell küldeni, aki gondoskodik annak megőrzéséről.

Kérjük, hogy a térítési díjakat az intézmény által előre kijelölt napon fizessék be. A térítési díjat a beszoktatás első napjától fizetni kell, függetlenül az első napokban itt töltött idő mértékétől. Ha a térítési díj fizetésére kötelezett személyi térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az intézmény vezetője 15 napos határidő megjelölésével írásban felhívja a kötelezettet az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi. A díjhátralékról negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében. Fizetési és egyéb problémáik megoldásához keressék fel az intézmény vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll az Önök rendelkezésére.

A bölcsőde ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. A nyári és téli zárást, a szülők igényeihez igazodva az irányító szerv állapítja meg, melyről a szülőket tájékoztatjuk. A nyári és téli zárás idején igény szerint ügyeletes bölcsődét biztosítunk.

Köszönjük, hogy a házirend betartásával segítik az egészséges kisgyermekellátást, munkánkat!

Székesfehérvár, 2012.

Érdek-képviselési Fórum elnöke

bölcsődevezető

**Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó
intézményekben működő Érdek-képviselési Fórumok
megalakításának és tevékenységének szabályai**

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján az önkormányzat által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó intézményekben Érdek-képviselési Fórumot kell alakítani.

I.

Az Érdek-képviselési Fórum működési területe:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 8. számú Bölcsőde
Intézmény székhelye: 8000 Székesfehérvár, Tóvárosi ln. 69.

II.

Az Érdek-képviselési Fórum tevékenységének célja:

Az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme.

III.

Az Érdek-képviselési Fórum tagjai:

- 1./Az ellátásban részesülő gyermekek szülei, illetve törvényes képviselői (gyermekcsoportonként 1 fő, összesen 6 fő)
- 2./Az intézmény dolgozóinak képviselője (a bölcsődevezető, a bölcsődevezető-helyettesi megbízással rendelkező kisgyermeknevelő kivételével, gondozási egységenként 1 fő, összesen 3 fő)
- 3./Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának képviselője (1fő)

Az Érdek-képviselési Fórum tagjainak létszámát a Gyvt. 35. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni.

A tagok megválasztásának szabályai:

Az ellátásban részesülő gyermekek szülei, illetve törvényes képviselői maguk közül választják, a jelenlévők többségének szavazata alapján.

Az intézmény dolgozóinak képviselőit a dolgozók maguk közül választják a jelenlévők többségének szavazata alapján.

Az Érdek-képviselési Fórum tagjainak megválasztására az ellátottak szüleinek, illetve törvényes képviselőinek és az intézmény dolgozóinak többsége /legalább 50% +1 fő/ jelenlétében kerülhet sor.

Az intézményt fenntartó képviselőjét Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata választja.

Az Érdek-képviselési Fórum tagjai a Fórum első ülésén maguk közül választják meg a Fórum elnökét, aki ezt az alkalmat követően a Fórum üléseit összehívja és vezeti.

Az Érdek-képviselési Fórum képviselői tagsága

- visszavonással,
- lemondással,
- az intézményi jogviszony megszűnésével,
- dolgozó esetén a munkaviszony megszűnésével,
- a képviselő tag halálával

megszűnik, a megüresedett helyre, az új tag megválasztására a tagválasztásra vonatkozó szabályok irányadóak.

IV.

Az Érdek-képviselési Fórum feladat- és hatásköre:

1./ Az Érdek-képviselési Fórum a feladatát

- a) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,
- b) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint
- c) a gyermekekre vonatkozó – külön jogszabály szerint vezetett gyermekvédelmi nyilvántartás – adatlapjaiba, valamint az intézménynél keletkezett, illetve részére megküldött, a gyermekkel kapcsolatos iratba való betekintés megtagadása esetén végzi.

2./ Hatáskörében eljárva

- a) megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- b) intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- c) egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál,
- d) véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- e) intézkedéseinek figyelembe veszi a mindenkori érvényben lévő jogszabályokban rögzített feladat- és hatásköröket.

V.

Az Érdek-képviselési Fórum működése:

Az intézményben a bölcsődevezető biztosítja az Érdek-képviselési Fórum üléseinek zavartalan lebonyolítását.

Az Érdek-képviselési Fórum negyedévenként ülésezik, illetve szükség szerinti összehívásáról az elnök gondoskodik.

Az Érdek-képviselési Fórum határozatképes akkor, ha a tagok 2/3-a jelen van. A Fórum döntéseit a tagok többségének egyetértésével, egyszerű szótöbbséggel hozza meg. Azonos szavazat esetén az elnök dönt.

Az Érdek-képviselési Fórum megvizsgálja a panaszokat, dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben, intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél. Az Érdek-képviselési Fórum véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény működésével kapcsolatban.

A végzett munkáról a szülői értekezleteken, szülőcsoport-beszélgetéseken számol be a szülőknek, törvényes képviselőknek az Érdek-képviselési Fórum elnöke.

Az Érdek-képviselési Fórum üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, mely tartalmazza az eljáró szerv megnevezését, készítésének helyét és idejét, az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, a jelenlévők és a jegyzőkönyvvezető aláírását. A jegyzőkönyv egy-egy példányát a tagoknak és a bölcsődevezetőnek meg kell küldeni, aki gondoskodik annak megőrzéséről.

Az Érdek-képviselési Fórum működésének részletes szabályait az intézmény Házi rendjében rögzíteni kell.

